

Täysistunto

Keskiviikko 4.9.2024 klo 14.00—16.12

27. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kasvinsuojeluaineista annetun lain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 43/2024 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2024 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 27. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 6/2024 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Ensimmäisen puheenvuoron käyttää edustaja Kinnari. Olkaa hyvä.

Keskustelu

15.46 **Teemu Kinnari kok:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajat! Tämä nyt käsiteltävä hallituksen esitys laeiksi kasvinsuojeluaineiden käytöstä sisältää ehdotuksen muutoksesta koskien kasvinsuojelusta annettua lakia sekä sakon täytäntöönpanosta annettua lakia. Valiokunnassa asiaa käsiteltiin ja todettiin valiokunnan puoltavan lakiesitystä ehdottaen siihen vähäisiä muutoksia.

Muutamia asioita kasvinsuojeluaineiden käytöstä. Kasvinsuojeluaineita käytetään, jotta voidaan varmistaa laadultaan ja määrältään hyvälaatuinen sato, ja se on osa ruokaturvan toteuttamista. Suomessa kasvinsuojeluaineita käytetään huomattavasti vähäisempiä määriä peltohehtaaria kohden, kun verrataan Keski-Euroopassa toteutettaviin määriin. On kuitenkin niin, että lämpenevän ilmaston myötä myös meillä riski kasvitautien ja tuholaisien osalta kasvaa. Valiokunta toteaa, että muissa EU-maissa jo hyväksytyjä ja toimivia kasvinsuojeluaineita on voitava ottaa joustavasti käyttöön. Samoin EU-laajuisesti on varmistettava, että kasvinsuojeluaineita on saatavissa Euroopassa, ja riippuvuuksia on vähennettävä. EU:n Pelloilta pöytään -strategiassa on myös tavoite haitallisimpien kasvinsuojeluaineiden vähentämisestä vuoteen 2030 mennessä.

Arvoisa rouva puhemies! Yksi merkittävä asia kasvinsuojeluaineiden levittämisen tulevaisuudessa on miehittämättömien ilma-alusten eli drone-alusten mahdollisuudet. Valiokunta korostaa, että kun edellytykset turvalliselle levitykselle voidaan drone-tekniikalla varmistaa, niin niiden käyttämisen tulisi olla sallittua, ja tämä tulisi silloin viedä myös ripeästi lainsäädäntöön. Drone-levitysten toteutus vähentää kasvinsuojeluaineiden käyttö-määriä sekä kulkeutumista ympäristöön ja mahdollistaisi pistemäisen torjunnan, mikä nykyisellä vallitsevalla kalustolla on lähestulkoon mahdotonta.

Arvoisa rouva puhemies! Osana esitystä esitetään hallinnollisen seuraamusmaksun lisäystä. Tässä valiokunta korostaa, että mahdollisen seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa tarkastellaan muun muassa laiminlyönnin laajuutta, toistuvuutta ja vakavuutta. Sa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2024 vp

moin seuraamusmaksu voitaisiin myös jättää määräämättä tai määrätä vähimmäismäärää pienemmäksi, ja tällä haetaan kohtuutta ja joustoa.

Valiokunta lausuu myös, että Turvallisuus- ja kemikaaliviraston osalta toivotaan jatkossa ripeämpää toimintaa koskien kasvinsuojeluaineiden hyväksymisaikoja. Viivästyminen aiheuttaa ongelmia maahantuojille, ja viljelijöille se aiheuttaa myös valikoiman supistumista ja pahimmillaan viljelytappiota, jos nopeasti muuttuviin olosuhteisiin ei saada uusia torjunta-aineita hyväksyttyä. Yhtenä esimerkkinä näistä uusista haitallisista vieraslajeista, joita pellolla tavataan, on rikkakananhirssi. Ei muuten ole viimeinen kerta, kun tämä kasvi tullaan tässä salissa lausumaan, mutta se on todella vaikea, uusi haitta pelloilla nyt sitten hukkakauran rinnalla.

Valiokunta korostaakin, että Turvallisuus- ja kemikaaliviraston keskeisimpiä tehtäviä on kasvinsuojeluaineiden hyväksyntä. Menettelyiden nopeuttamiseksi olisi syytä ottaa muissa Pohjoismaissa jo tehdyt hyväksynnit ja arviot nykyistä laajemmin huomioon, kun kasvinsuojeluaineista tehdään hyväksyntiä. Valiokunta odottaakin, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto noudattaa EU:ssa asetettuja määräaikoja. Nämä eivät tällä hetkellä aina toteudu. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitos. — Edustaja Elo.

15.51 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Hyväksyimme maa- ja metsätalousvaliokunnassa yksimielisesti tämän hallituksen esityksen kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevan lainsäädännön muuttamiseksi, ja edustajakollega Kinnari tässä jo käytti varsin asiantuntevan puheenvuoron aiheesta. Ajattelin itsekin muutaman sanan sanoa, koska pidän tärkeänä, että kasvinsuojeluaineiden käyttöä pyritään minimoimaan niiden ympäristö- ja terveyshaittojen minimoimiseksi, ja tämä näkökulma myös valiokunnassa nousi esiin.

On hyvä, että EU:ssa asiaan on tartuttu ja Pellolta pöytään -strategiassa on asetettu tavoite kasvinsuojeluaineiden kokonaiskäytön ja niistä aiheutuvien riskien sekä tavanomaisista haitallisempien kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämisestä 50 prosentilla nykyisestä vuoteen 2030 mennessä. Kuten edustaja Kinnari tässä totesi, Suomessa kasvinsuojeluaineiden käyttö on eurooppalaisessa vertailussa vähäistä. Hyvä niin, ja toivottavasti näin on jatkossakin.

Pidän viisaana hallituksen esityksen varovaista linjaa kasvinsuojeluaineiden lentolevityksen suhteen, jotta vaaraa ihmisten ja eläinten terveydelle tai kohtuutonta haittaa ympäristölle ei syntyisi tai sitä voidaan minimoida. Pidän myös tärkeänä sitä, että valiokunta korostaa mietinnössään, että käytettävien torjuntakeinojen on oltava ympäristön ja terveyden kannalta turvallisia ja tämän on oltava lähtökohta uuden ja olemassa olevan teknologian hyödyntämisessä.

Arvoisa puhemies! Edelleen, kuten edustaja Kinnari totesi, on riski, että ilmaston kuumenemisen edetessä kasvintuhoajat lisääntyvät myös Suomessa, mikä tuo painetta torjunta-aineiden käyttöön, ja tätä tilannetta toki on tärkeää seurata. Pidän tärkeänä myös, että esimerkiksi luomutuotannon kehittäminen ja edellytykset turvataan ja että aktiivisesti etsitään myös keinoja haittojen torjumiseen ilman torjunta-aineita.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lahdenperä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2024 vp

15.53 Milla Lahdenperä kok: Arvoisa puhemies! Kuten aikaisemminkin on todettu, käsittelyssä oleva esitys on lähtökohtaisesti oikein hyvä. Kuten me täällä maa- ja metsätalousvaliokunnassa totesimme, kasvinsuojeluaineiden käytöllä varmistetaan laadultaan ja määrältään hyvä sato ja varmistetaan tällä tavalla ruokaturvan toteutuminen. Suomessa kasvinsuojeluaineiden ympäristövaikutukset ovat eurooppalaisessa vertailussa vähäisiä, mikä johtuu kasvinsuojeluaineiden verrattain vähäisestä käytöstä peltohehtaaria kohti.

Kuten aiemmatkin puhujat totesivat, ilmastonmuutos aiheuttaa Suomen maataloudelle uusia uhkia — eri kasvitauti- ja tuholaisriskit kasvavat — ja vaikuttaa haitallisesti näin meidän ruokatuotantoon. Tämän syyn vuoksi olisikin hyvä varmistaa, että erityisesti muualla Euroopassa jo hyväksytyt ja toimiviksi koetut kasvinsuojeluaineet voitaisiin ottaa Suomessa käyttöön tarvittaessa hyvinkin nopeasti ja joustavasti.

Sitten mitä tulee tähän meidän kestävään maataloustuotantoon ja asiakasturvallisuuteen ja reilun kaupan toteutumiseen, edellytyksenä on kyllä se, että tuontituotteille ja kaupan hyllylle myyntiin tuleville ruoka-aineille täytyisi olla ihan samat kriteerit ja laatuvaatimukset kuin mitkä meidän suomalaisille tuottajille ja tuotteille on laitettu. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 43/2024 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.